

SZÖVEG –
KÖLNEI LÍVIA

SOROZAT –
LÉTKÉRDÉS

APU ÁRNYÉKBAN ÉS FÉNYBEN

Él bennem egy ideálkép az igazi apáról: megbízható, szilárd jellemű, jóságos és igazságos, szigorú, de együttérző is. Gyermekei nevelésében ugyanúgy részt vállal, mint az anya.

- ◆ Az én Apukám csak részben felelt meg ennek az ideálnak. A jelleme igen, de – mivel kőkemény matriarchátusban éltünk – a családuk nőtagjai nem nagyon engedték közel hozzám, ő pedig nem is igen törekedett arra, hogy leküzdje a közöttünk lévő távolságot. Apu életének legmeghatározóbb eseménye az volt, amikor húszéves korában, a Pedagógiai Főiskola felvételijén mellé került egy folyton vidám, csillogó szemű lány, aki szó szerint a végzete lett. Sokat küzdött érte, de végül ő lett a felesége és az én édesanyám. Anyu volt Apu életének alfája és ómegája negyvennyolc éven át. E rajongó viszony mellett én csak másodhegedűs lehettem. Apu persze szeretett, mert Anyu rajongásának tárgya viszont én voltam. („Szeretem, mert szereti az, akit én szeretek” – magyarázhatta volna magának, de lelki dolgokról nem gondolkodott ilyen csavaros észjárással.) Soha nem felejték el egy epizódot az életünkből: már huszonéves asszonyként egyszer találkoztam meg Apuval Újpest központjában. Leszálltam a buszról, ő már várt rám a tér túlsó oldalán. Hunyorogva nézett, ahogy közeledtem felé a napsütésben. Mire odaértem hozzá, könnyezett a meghatottságtól, pedig ez egyáltalán nem volt jellemző rá. *„Úgy néztél ki, mintha Anyu jött volna felém harminc évvel ezelőtt”* – mondta. Csak kevés információ jutott el hozzám arról, hogy Apu a munkahelyén és a közéletben sokkal határozottabb, mint otthon. Néha mesélt nekem társadalmi visszasságokról, munkahelyi küzdelmekről, és kiéreztem a hangjából, hogy mennyire nehezen viseli a hazugságokat.

Beszélték róla, hogy a főnökeivel szemben is keményen fellépett, ha nem az igazságosságra törekvést tapasztalta tőlük. Becsületessége miatt nehezen viselte, amikor vezetői pozícióba került. Büszke voltam rá, amikor egy kicsit ezt az oldalát is megismerhettem.

Csehovi hármassunknak a gyerekeim születése vetett véget. Apu a lehető legjobb nagypapa lett, mintha unokáival azt az apaságát élte volna ki, amit velem szemben kénytelen volt elfojtani, vagy talán amire még akkor nem volt elég érett. Legalább hetente kétszer sétált velük, és útközben titokban Túró Rudival etette őket. Énekelt velük, rengeteget, így nagyrészt neki köszönhetik jó zenei hallásukat, tiszta hangjukat. Ha náluk aludtak a gyerekek, reggel ágyba vitte nekik a kakaót, falatkákra vágta tányérjukon a paprikát és a paradicsomot, és nyáron a kerti kis kádban pancsolót készített.

Miután a szüleimmel lakást cseréltünk (mert mi kinőttük a miénket, kettőjüknek viszont nagy volt már az övék), Apu egy súlyos műtéten esett át, de utána felépülve mindent rendbe tett, és mindent átalakított a házon és a kertben, Anyu kívánságai szerint.

Nem sokkal utána csöndben meghalt néhány hét alatt, a lehető legkevesebb zűrt okozva nekünk, éppen úgy, ahogyan élt. Nem éreztem úgy, hogy hetvenegy évesen túl korán ment el. Időben volt, elvégezte minden feladatát.

Néhány évvel később unokatestvérem furcsa megjegyzést tett nekem arról, hogy a lányok általában nagyon hasonló férjet választanak maguknak, mint amilyen az apjuk, *„ahogyan te is”* – fordult hozzám. Megdöbbsentem. *„Dehogy, a férjem egészen más, mint Apu! Én mindig olyan férfit kerestem, aki sokkal határozottabb, aki sokkal jobban belefolyik a gyerekei nevelésébe... Hidd el, teljesen más!”* *„Pedig külső szemmel nagyon hasonlítanak, ráadásul mindketten énektanárok”* – próbálkozott még az érvekkel unokatestvérem, de látta már, hogy darázsfaszékbe nyúlt. Egy ideig valóban haragudtam rá, mert a lelkem tiltakozott, és légből kapottnak éreztem a véleményét. Azután elgondolkodtam, és önkéntelenül is kezdtem összehasonlítani őket. Egy kis idő múlva már tudtam: unokatesómnak nagyrészt igaza van. Apu „rám szabott” változatával alapítottam családot. ♦